

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Sučanskej a členov senátu JUDr. Emila Franciscyho a JUDr. Eleny Siebenstichovej, v právnej veci žalobcu **M.**, bývajúceho v P., zastúpeného JUDr. A., advokátom so sídlom v K., proti žalovanej **S.**, so sídlom v B., o **náhradu škody na zdraví**, vedenej na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 19 C 651/2002, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 31. októbra 2007 sp. zn. 9 Co 69/2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove z 31. októbra 2007 sp. zn. 9 Co 69/2007 **z r u š u j e** vo výroku, ktorým bol rozsudok Okresného súdu Poprad z 18. januára 2007, č.k. 19 C 651/2002-156 v spojení s dopĺňacím rozsudkom z 29. júna 2007 č.k. 19 C 651/2002-179 zmenený tak, že v prevyšujúcej vyhovujúcej časti sa žaloba o náhradu za bolesť zamietá; zároveň uvedený rozsudok krajského súdu zrušuje vo výroku, ktorým rozhodol o náhrade trov konania. Vec v rozsahu zrušenia vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.

Vo zvyšnej časti dovolanie **z a m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa v konaní domáhal, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť mu 3 329 100 Sk náhrady za bolesť a 5 508 000 Sk náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Žalobu odôvodnil tým, že 7. júna 2001 utrpel pracovný úraz. Vzhľadom na

charakter zranení, ako i nepriaznivé prognózy jeho zdravotného stavu, žiadal aj mimoriadne zvýšenie odškodnenia za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia.

Okresný súd Poprad rozsudkom z 18. januára 2007, č.k. 19 C 651/2002-156 v spojení s doplniacim rozsudkom z 29. júna 2007 č.k. 19 C 651/2002-179 zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi do 3 dní 1 636 500 Sk a vo zvyšku žalobu zamietol. Žalovanej zároveň uložil povinnosť nahradiť trovy štátu 4 800 Sk a žalobcovi nahradiť trovy konania 187 249 Sk, všetko do 3 dní. Výrok vo veci samej odôvodnil tým, že v konaní bolo preukázané, že žalobca 7. júna 2001 utrpel pri plnení pracovných povinností úraz, pri ktorom došlo k poškodeniu zdravia žalobcu s trvalými následkami poranenia pravej ruky, u ktorej pretrváva dlhodobé znehybnenie, obmedzený pohyb, viazne ohnutie a vystretie v lakti a je znefunkčnená úchopová funkcia ruky. Vzhľadom k tomu, že žalobca nevykonával prácu viazača zdvíhaného bremena v súlade s poznatkami, ktoré sú súčasťou vedomostí v rámci získanej odbornej spôsobilosti viazača bremien, keď rukami tlačil zosúvajúce bremeno, o ktorom vedel, že nie je správne uviazané, pričom sa nachádzal v nebezpečnej blízkosti dvíhaného bremena, čo je v rozpore s § 14 ods. 1 písm. a/ zákona č. 330/1996 Z.z. a článkom 92 písm. n/ STN 270143, ustálil spoluzavinenie žalobcu za následky súvisiace s poškodením zdravia v rozsahu 10 %. Bol toho názoru, že povaha poškodenia na zdraví žalobcu, následky a predpokladaná prognóza odôvodňujú aj zvýšenie náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. V dôsledku poranenia pravej ruky a z toho pretrvávajúcich pórúrazových následkov možno žalobcu považovať za osobu zdravotne ťažko postihnutú, následky po poranení sú trvalé, pohyby pravej ruky najmä v zápästí a prstoch sú obmedzené. Vzhľadom na nefunkčnosť pravej ruky (úplné vyradenie úchopovej funkcie pravej ruky) sa žalobca nemôže plne realizovať pri voľbe povolania, v osobnom živote, nemôže sa venovať mimopracovným záľubám, ktoré si vyžadujú funkčnosť oboch rúk. Pri určení výšky odškodnenia vychádzal zo základného bodového ohodnotenia stanoveného znalcom MUDr. K., podľa ktorého bol základný počet bodov pre odškodnenie za bolesť stanovený na 1027,50 a pre odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia na 1700. Odškodnenie za bolesť zvýšil na 616 500 Sk a za sťaženie spoločenského uplatnenia na 1 020 000 Sk, ktoré sumy zodpovedajú 10 násobku základného bodového ohodnotenia bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia a vo zvyšku žalobu zamietol. Výrok o náhrade trov štátu odôvodnil poukazom na § 148 O.s.p. a výrok o náhrade trov konania žalobcu poukazom na § 142 ods. 3 O.s.p.

Na odvolanie oboch účastníkov Krajský súd v Prešove rozsudkom z 31. októbra 2007 sp. zn. 9 Co 69/2007 rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s doplnčacím rozsudkom 1/ potvrdil vo výroku, ktorým bola žalovanej uložená povinnosť v lehote 3 dní zaplatiť žalobcovi sumu 614 233 Sk, vo výroku, ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá, ako aj vo výroku o náhrade trov štátu, 2/ zmenil v prevyšujúcej vyhovujúcej časti vo vzťahu k náhrade za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia [1 022 227 Sk (1 636500 Sk – 614 233 Sk)] tak, že žalobu zamietla, 3/ žalovanú zaviazal zaplatiť v lehote 3 dní žalobcovi trovy konania v sume 141 141 Sk. V odôvodnení uviedol, že medzi účastníkmi nie je sporné, že úraz, ktorý žalobca utrpel 7. júna 2001 je úrazom pracovným a že je daný dôvod na zbavenie sa zodpovednosti zamestnávateľa za škodu týmto úrazom spôsobenú v rozsahu 10 %, ako aj bodové ohodnotenie bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia; spornou zostala otázka zvýšenia odškodnenia za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. Zhodne s prvostupňovým súdom mal za to, že v danom prípade je na mieste zvýšenie odškodnenia za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. Pokiaľ ide o mieru toho zvýšenia pri odškodnení za bolesť dospel k záveru, že súdom prvého stupňa priznané zvýšenie na 10 násobok základného počtu bodov je dôvodné. Nesúhlasil však so stanovením základného počtu bodov súdom prvého stupňa (1027,5 bodov) a bol toho názoru, že základný počet bodov pri odškodnení za bolesť je 575,75. Pri tomto určení vychádzal z toho, že znalec MUDr. K. vyčíslil bolestné bez aplikácie zásad I. ods. 6, 7 na hodnotu 453,75 bodov a po pripočítaní 120 bodov za ďalšie operácie, ich súčet (453,75 + 120) považoval za základ pre úvahy o mimoriadnom zvýšení odškodnenia za bolesť. Pri hodnote bodu 60 Sk suma zodpovedajúca základnému počtu bodov činí 34 542 Sk, po zvýšení na 10 násobok predstavuje 345 420 Sk. Po zohľadnení zbavenia sa zodpovednosti zamestnávateľa za škodu v rozsahu 10 % (34 542 Sk) a odpočítaní žalobcovi vyplatených 58 445 Sk, náhrada za bolesť pri aplikácii § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. predstavuje sumu 252 433 Sk. Pri rozhodovaní o odškodnení za sťaženie spoločenského uplatnenia vychádzal odvolací súd na rozdiel od súdu prvého stupňa zo základného počtu bodov stanoveného znalcom MUDr. K. v znaleckom posudku číslo 27/2004 na 1675 bodov (súd prvého stupňa vychádzal z 1700 bodov v zmysle posudku o sťažení spoločenského uplatnenia vypracovaného MUDr. K. 20. júla 2002), a pokiaľ ide o zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia súdom prvého stupňa na 10 násobok, odvolací súd ho vyhodnotil ako neprimerane vysoké. Podobne ako prvostupňový súd vzal pri rozhodovaní do úvahy všetky zásadné skutkové zistenia (že u žalobcu pred úrazom išlo o mimoriadne činného človeka, ktorý mal dva pracovnoprávne vzťahy, bol činný aj v záujmovej činnosti,

v cyklistike, zdravotné následky ho podstatne obmedzili v možnosti jeho ďalšieho pracovného uplatnenia, poškodenie zdravia sa negatívne dotklo jeho rodinného života a možnosti trávenia voľného času). Odvolací súd na tomto základe dospel k záveru, že zvýšenie osobitného odškodnenia žalobcu titulom sťaženia spoločenského uplatnenia je opodstatnené vo výške 4 násobku a žalobcovi priznal z titulu osobitného zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia po zohľadnení 10 % zbavenia sa zodpovednosti zamestnávateľa za škodu spôsobenú pracovným úrazom sumu 361 800 Sk (1675 bodov x 60 Sk x 3 – 40 200 Sk). Z uvedených dôvodov potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v časti priznania náhrady za bolesť (252 433 Sk) a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia (361 800 Sk) a vo zvyšnej vyhovujúcej časti ho zmenil tak, že žalobu zamietol. Výrok o náhrade trov konania odôvodnil § 142 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.

Proti výroku uvedeného rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol prvostupňový rozsudok zmenený tak, že žaloba sa vo zvyšnej časti (nad sumu 614 233 Sk priznanú odvolacím súdom do 1 636 500 Sk ako rozhodol súd prvého stupňa) zmieta, podal žalobca dovolanie. Podľa jeho názoru spočíva napadnutý výrok na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). V časti nároku na zvýšenie odškodnenia za bolesť súhlasil s rozhodnutím odvolacieho súdu, pokiaľ zohľadnil 10 % zbavenie sa zodpovednosti zamestnávateľa za škodu a zvýšil odškodnenie na 10 násobok základného počtu bodov. Odvolaciemu súdu však vytkol, že nerozhodol správne, keď vychádzal zo základného počtu bodov 575,75 a nie z určenia tohto základného počtu znalcom MUDr. K. na 1027,5 bodov. Taktiež nepovažoval za správne, keď odvolací súd odškodnenie za bolesť znížil o sumu 58 445 Sk, nakoľko táto suma (žalobcovi už vyplatená) nebola súčasťou nároku v zmysle § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. Na základe uvedeného bol toho názoru, že mu prináleží odškodnenie za utrpenú bolesť v celkovej výške 616 500 Sk (1027,5 bodov x 60 Sk) a po zohľadnení 10 % spoluzavinenia (61 650 Sk) a sumy 252 433 Sk priznanej mu rozhodnutím odvolacieho súdu, má nárok na rozdiel vo výške 302 417 Sk (616 500 – 61 650 – 252 433). V časti nároku na odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia považoval rozhodnutie odvolacieho súdu, vychádzajúce zo základného počtu bodov určeného znalcom MUDr. K. na 1675, ako aj 10 % spoluzavinenia na vzniku škody, za správne. Nestotožnil sa však s názorom odvolacieho súdu, pokiaľ zvýšil odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia na 4 násobok základného počtu bodov (oproti 10 násobku zvýšenia vykonaného súdom prvého stupňa), takéto zvýšenie považoval za nedostatočné a nezodpovedajúce jeho poškodeniu zdravia a s tým spojenými obmedzeniami vo všetkých sférach života, nakoľko v dôsledku

ťažkého poškodenia celej pravej hornej končatiny je ako pravák vylúčený zo všetkých, aj bežných úkonov, vyžadujúcich si obe horné končatiny. Uviedol, že v prstoch pravej ruky nemá cit, nemôže ju ohnúť v lakti, obmedzený pohyb je aj v zápästí a postihnutou rukou nedokáže uchopiť žiadne predmety, má aj psychické ťažkosti. Z týchto dôvodov dovolateľ žiadal, aby dovolací súd napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu, pokiaľ bola zamietnutá žaloba v sume 845 117 Sk, zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu označila napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu za vecne správny. Podľa jej názoru nie sú dané dôvody, ktoré žalobca uviedol v dovolaní. Žiadala, aby dovolací súd dovolanie zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie je čiastočne dôvodné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné, ak smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou

z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd aj otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Žiadna z týchto väd nebola v dovolaní namietaná a ani nevyšla najavo v dovolacom konaní.

Dovolanie je odôvodňované aj tým, že napadnutý výrok rozsudku spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k právnenému záveru, že odvolací súd správne na danú vec pri určení výšky náhrady za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia aplikoval vyhlášku č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia v znení neskorších predpisov [§ 11 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia (ďalej len „vyhláška“)].

Náhrada za bolesť a náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sú dve relatívne samostatné zložky náhrady škody na zdraví, i keď sú vo vyhláške upravené spoločne. Oba druhy odškodnenia sú náhradou tzv. nemateriálnej ujmy a majú slúžiť na to, aby si poškodený mohol obstaráť náhradné pôžitky na vyrovnanie prežitých a prežívaných utrpení, strastí a kompenzovanie životných obmedzení vyvolaných úrazom. Ide o nároky rýdzo osobnej povahy. Vyhláška upravuje zvlášť podmienky, za ktorých sa poskytuje odškodnenie za bolesť, a zvlášť podmienky pre odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia. Rovnako osobitne stanovuje zásady pre vyhodnocovanie oboch druhov odškodnenia. Priznanie nároku na náhradu za bolesť nie je podmienené priznaním nároku na sťaženie spoločenského

uplatnenia a naopak. Aj zvýšenie odškodnenia u oboch nárokov treba posudzovať osobitne, lebo existencia dôvodov pre zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia neznamená zároveň aj existenciu dôvodov pre zvýšenie odškodnenia za bolesť a naopak (viď rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. februára 2002 sp. zn. 5 Cdo 117/2000 publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 48/2004).

Odškodnenie za bolesť sa poskytuje za bolesti spôsobené poškodením na zdraví, jeho liečením alebo odstraňovaním jeho následkov, a to podľa zásad a sadzieb ustanovených v prílohe vyhlášky (§ 2 ods. 1 vyhlášky); za bolesti sa považuje i sťaženie zdravotnej pohody, ako sú závažné psychické zmeny, poruchy nervového ústrojenstva, stavy únavy, závraty alebo iné fyzické útrapy a strasti z obmedzenia pohybu alebo bezvládnosti.

Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia určená na základe počtu bodov stanoveného v lekárskom posudku predstavuje jednorazové odškodnenie za nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho osobných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh. Výška konkrétneho odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia závisí teda jednak od ohodnotenia v lekárskom posudku, jednak od toho, či a v akom rozsahu a s akými prejavmi došlo k zmene stavu pred vznikom škody a po ňom. Pre správne určenie výšky tohto odškodnenia je nevyhnutné najskôr zistiť, aké mal poškodený predpoklady pre svoje uplatnenie v živote a v spoločnosti pred vznikom škody, a aké predpoklady má po vzniku škodlivej udalosti. Z porovnania týchto predpokladov možno potom vyvodiť záver, či a do akej miery boli touto udalosťou zúžené alebo stratené možnosti uplatnenia sa v živote a v spoločnosti. Odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia má vo svojej podstate predstavovať náhradu za preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre život a životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh.

Nemožno prehliadnuť, že už samo základné bodové ohodnotenie (§ 6 ods. 1 vyhlášky) zohľadňuje okolnosť, že poškodený je vplyvom negatívnych následkov utrpeného zranenia obmedzený vo svojich možnostiach (napríklad v možnostiach spoločenského, kultúrneho, športového využitia, ale aj pracovného uplatnenia). Primerané zvýšenie (§ 6 ods. 2 vyhlášky) až na dvojnásobok predpokladá existenciu ďalších skutočností umožňujúcich záver o tom, že obmedzenia poškodeného nemožno vyjadriť len základným odškodnením; toto zvýšenie

prichádza do úvahy vtedy, keď konkrétny výsledok porovnania zdravotného stavu pred zranením a po ňom opodstatňuje záver, že základné odškodnenie nepostačuje ku kompenzácii dôsledkov zhoršeného zdravotného stavu. Zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 7 ods. 3 vyhlášky je prípustné len v prípadoch hodných osobitného zreteľa, v ktorých kultúrne, športové alebo iné zapojenie poškodeného pred úrazom bolo na mimoriadne vysokej úrovni.

Pokiaľ ide o rozhodnutie odvolacieho súdu v časti zvýšenia odškodnenia za bolesť, dovolací súd nepovažuje názor odvolacieho súdu o určení základného počtu bodov a tomu zodpovedajúcej sumy náhrady, za správny a v tomto smere považuje námietku dovolateľa za opodstatnenú. Odvolací súd pri rozhodovaní vychádzal zo základného bodového ohodnotenia bolestného 575,5 bodov (453,75 bodov + 120 bodov); tento jeho záver nie je správny.

Zásady pre hodnotenie odškodnenia za bolesť sú uvedené v prílohe A., bod I. vyhlášky a sadzby pre hodnotenie bolestného pri úrazoch v prílohe B., bod I. vyhlášky. Podľa prílohy A., bod. I. ods. 2 vyhlášky lekár podávajúcí posudok ohodnotí poškodenie na zdraví počtom bodov podľa ďalej ustanovených sadzieb. Hodnotenie poškodenia na zdraví vykonané podľa odsekov 2 až 4 sa zvýši až o polovicu, ak a/ došlo k infekcii rany (s výnimkou tetanu); ohodnotenie možno zvýšiť len za to zranenie, ktorého doba liečenia sa infekciou predĺžila, b/ poškodenie na zdraví vyžadovalo bolestivejší spôsob liečby, ako sú opätovné transfúzie a infúzie, alebo pri liečbe nastali komplikácie, ako sú zápal žíl, preležaniny, zápal pľúc a pod., c/ povaha zranenia si vyžiadala operačný výkon (príloha A., bod. I ods. 6 vyhlášky). Pri súbehu dôvodov pre zvýšenie uvedených v odseku 6 možno odškodnenie za bolesť zvýšiť najviac na dvojnásobok základnej sadzby (príloha A., bod I. ods. 7 prvá veta vyhlášky).

Z uvedeného vyplýva, že lekár pri hodnotení poškodenia zdravia spôsobeného úrazom vychádza zo základnej sadzby počtu bodov tak, ako sú stanovené pod písm. B. bod I. prílohy vyhlášky, a ak sú dané dôvody uvedené v ods. 6 a 7 zásad pre hodnotenie odškodnenia za bolesť (príloha A. bod. I. vyhlášky), hodnotenie základnej sadzby zvýši. Výsledný takto stanovený počet bodov potom predstavuje základné bodové ohodnotenie bolestného.

V danej veci bolestné v súvislosti s poškodením zdravia žalobcu, ktoré utrpel 7. júna 2001 pri plnení pracovných povinností, ohodnotil súdom ustanovený znalec MUDr. K. v základnej sadzbe celkom na 453,75 bodov a za následné operácie 120 bodmi. Z obsahu

znaleckého posudku vyplýva, že znalec podľa zásad uvedených v prílohe A., bod I. ods. 7 vyhlášky z dôvodov uvedených v ods. 6 písm. a/ až c/ (opakované operácie tepny, prenos kože, infúzie, transfúzie, infekciu) zvýšil odškodnenie v základnej sadzbe 453,75 bodov na dvojnásobok, t.j. na 907,5 bodov; celkový základný počet bodov tak stanovil na 1027,5 bodov.

Keďže odvolací súd v danej veci do základného počtu bodov pre hodnotenie bolestného nezahrnul aj zvýšenie odškodnenia za bolesť podľa prílohy A., bod. I ods. 6 a 7 vyhlášky, správne použitý právny predpis nesprávne vyložil, a preto jeho rozhodnutie v tomto smere nie je správne. Z tohto dôvodu dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu v časti, v ktorej zamietol nárok žalobcu na zvýšenie odškodnenia za bolesť nad 252 433 Sk (súdom priznanú náhradu do tejto výšky odvolací súd potvrdil) do 302 417 Sk (dovolací návrh) zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1, 2 O.s.p.).

Pokiaľ žalobca v dovolaní namietal pochybenie odvolacieho súdu pri výpočte priznaného odškodnenia za bolesť, keď nesprávne odpočítal sumu 58 455 Sk, dovolací súd k tejto námietke neprihliadol. Nakoľko z obsahu spisu vyplýva a medzi účastníkmi je nesporné, že žalovaná poskytla žalobcovi odškodnenie za bolesť v sume 58 445 Sk, správne odvolací súd z tohto titulu vyplatenú sumu pri rozhodovaní zohľadnil a túto od žalobcovi prislúchajúcej celkovej náhrady za bolesť odpočítal. Výklad, ktorý zaujal žalobca v dovolaní, že pri rozhodovaní o mimoriadnom zvýšení odškodnenia za bolesť podľa § 7 ods. 3 vyhlášky sa nemajú započítavať plnenia, ktoré boli vyplatené podľa § 7 ods. 1 vyhlášky, nemožno akceptovať a znamenal by poskytnutie plnenia nad rámec príslušnej právnej úpravy.

Pokiaľ ide o nárok žalobcu na odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia, krajský súd podrobne v dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, za akých podmienok umožňuje vyhláška odškodniť a zvýšiť odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia. Správne poukázal, že pri úvahe, či aplikovať ustanovenie § 6 ods. 2 alebo § 7 ods. 3 vyhlášky je potrebné skúmať, či stupeň a rozsah obmedzenia alebo straty predpokladov pre uplatnenie poškodeného v živote a v spoločnosti je menej výrazné alebo mimoriadne. Odvolací súd rozhodnutie o priznaní mimoriadneho zvýšenia odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia založil na zásadách uvedených v prílohe vyhlášky a svoje závery vysvetlil aj poukazom na odborné (medicínske) zistenia.

Zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, ktoré priznal žalobcovi odvolací súd, je i podľa názoru dovolacieho súdu vo vzťahu k zistenému skutkovému stavu a vykonanému znaleckému dokazovaniu primerané. U žalobcu bolo preukázané len obmedzenie a sťaženie predpokladov pre uplatnenie v spoločnosti, žalobcovi zostala zachovaná spôsobilosť pracovať, i keď nie v jeho predchádzajúcich pracovných zaradeniach a nie na ten istý rozsah pracovného úväzku. Poškodenie zdravia v dôsledku pracovného úrazu mu v podstatnej miere sťažilo možnosti výkonu celej škály činností, neprivedilo ale úplnú neschopnosť vykonávať ich (vrátane výkonu určitých profesií, domácich prác, starostlivosti o rodinu). Pred poškodením zdravia (ako to vyplýva z dokazovania vykonaného súdmi nižších stupňov) sa žalobca nevenoval vo zvýšenej miere žiadnej politickej, športovej, kultúrnej činnosti. Hoci sa mu v dôsledku zhoršenia zdravia dovtedajšie možnosti jeho spoločenského, kultúrneho a športového vyžitia podstatne zúžili, celkom nezanikli. Aj podľa názoru dovolacieho súdu sa dovolateľovi nepodarilo preukázať, že by v danej veci išlo u neho o taký prípad hodný osobitného zreteľa, pri ktorom by bolo odôvodnené až 10 násobné zvýšenie odškodnenia. Na tom nemôžu nič zmeniť ani žalobcom v dovolaní namietané okolnosti (psychické ťažkosti, ktoré znásobujú celkové utrpenie spôsobené zdravotnými obmedzeniami).

Na základe uvedeného preto odvolaciemu súdu nemožno vyčítať záver jeho úvah o tom, akú mieru zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia považoval za primeranú. Pokiaľ teda odvolací súd považoval 10 násobok zvýšenia odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia (ktorý žalobcovi priznal súd prvého stupňa) za privysoký a pokiaľ za postačujúci a primeraný všetkým okolnostiam významným pre posúdenie danej veci považoval 4 násobok zvýšenia odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia, je jeho právne posúdenie veci správne a zodpovedá hľadiskám vyplývajúcim z § 7 ods. 3 vyhlášky. Dovolací súd preto v tejto časti neopodstatnene podané dovolanie zamietol (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

K tej časti dovolania, v ktorej žalobca namieta, že odvolacím súdom priznané odškodnenie nedosahuje ani sumu, ktorá by mu patrila v zmysle v súčasnosti platného zákona, dovolací súd poznamenáva, že súd pri aplikácii určitého všeobecne záväzného právneho predpisu je povinný riadiť sa jeho ustanoveniami, pokiaľ sa vzťahujú na prejednávajúcu vec. Súdnem nemôže nerešpektovať právny predpis (interpretovať ho spôsobom, ktorý tento predpis neumožňuje) s odôvodnením, že daný predpis je vývojom prekonaný a postupovať podľa

nového právneho predpisu, ak tento nový právny predpis v prechodných ustanoveniach jeho aplikáciu vylučuje. Podľa prechodného ustanovenia § 11 ods. 1 v súčasnosti platnej právnej úpravy, ktorou je zákon č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, sa na bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku úrazu a iného poškodenia na zdraví, ktoré bolo spôsobené pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, vzťahujú doterajšie predpisy. Keďže k poškodeniu zdravia žalobcu úrazom došlo pred účinnosťou zákona č. 437/2004 Z.z., nemožno v zmysle vyššie uvedeného náhradu za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia posudzovať podľa tohto zákona, ale podľa vyhlášky č. 32/1965 Zb.

Právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní, je podľa § 243d ods. 1 veta druhá O.s.p. záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd opätovne o trovách pôvodného a dovolacieho konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. júla 2008

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

